

Arbeiderpartiets budsjettforslag 2024-2027

En fremtidsrettet by med like muligheter for alle

Trondheim
Arbeiderparti

Innholdsfortegnelse

Budsjettvedtak 2023	3
Arbeiderpartiets ambisjoner for Trondheim	4
En god arbeids- og oppdragsgiver	5
Byutvikling, energi, klima og miljø	6
Helse og velferd	11
Oppvekst	18
Kultur, idrett og frivillighet	22
Ny styringsform	24
Tabeller	26

Budsjettvedtak 2023

Bystyret vedtar kommunedirektørens forslag til budsjett 2024 og handlings- og økonomiplan 2024-2027, med de endringer som fremgår av følgende budsjettforslaget fra Trondheim Arbeiderparti.

Arbeiderpartiets ambisjoner for Trondheim

Trondheim skal være et godt samfunn å bo og leve i gjennom hele livet. Alle som kan jobbe, må få mulighet til å forsørge seg selv og sine gjennom arbeid i et godt og inkluderende arbeidsliv. Det er den beste måten å forhindre utenforskap og fattigdom. Deltakelse i yrkeslivet er godt for den psykiske og fysiske helsa, for folkehelsa og velferdssamfunnet. Derfor er arbeid til alle Arbeiderpartiets jobb nummer 1. Velferdsstaten skal være et trygt sikkerhetsnett for innbyggere som trenger hjelp og støtte fra storsamfunnet. Alle innbyggere skal ha tilgang til likeverdige tjenester, uavhengig av økonomisk situasjon eller bakgrunn.

Våre felles velferdstjenester er avhengige av fornøyde, dedikerte og kompetente ansatte. Arbeiderpartiet jobber for likeverdige arbeidsvilkår uavhengig av om arbeidsgiveren er kommunen, en ideell organisasjon eller en privat aktør. Vi jobber for hele og faste stillinger, faglig utvikling og videreutvikling av Trondheim som en foregangskommune i fagopplæring.

Antallet eldre øker raskt, og god eldreomsorg er Trondheim Arbeiderparti sin viktigste sak i perioden. Vi prioriterer utbygging av sykehjem, og øker kapasiteten i hjemmebaserte tjenester og i aktivitetstilbud for hjemmeboende eldre. Vi investerer i økt bemanning og i løpet av perioden har vi mål om at ansatte tilbys fast stillingsandel tilsvarende det de jobber i dag, eller ønsker å jobbe i.

I Trondheimsskolen skal alle elever oppleve mestring og meningsfulle dager. Vi investerer i en mer praktisk læring der elevene får lære med hode og hender! Laget rundt elever i skolen og barn i barnehagen skal styrkes. Vi støtter opp om den fantastiske innsatsen frivillige lag og organisasjoner gjør for en inkluderende fritid med idretts- og kulturaktiviteter for barn og unge.

Etter 20 år med rødgrønt styre er Trondheim verdensledende i klimaomstilling. Vi tenker globalt og handler lokalt! Arbeiderpartiet tar nå et krafttak for å bygge opp nødvendig infrastruktur, slik at både private og offentlige virksomheter kan være fremtidsrettede og klimavennlige. Vi løser klimautfordringene gjennom tilrettelegging og byplanlegging. Vi løser det gjennom samarbeid med miljøer innen forskning og utvikling og mellom private og offentlige virksomheter. I fremtiden kan vi ikke bruke høyverdig energi på lavverdig oppvarming. Vi skrur opp tempo for tiltak som reduserer energibehovet i kommunens bygg i en tidsperiode som bygg- og anleggsbransjen forventer færre oppdrag.

Trondheimsamfunnet er avhengig av at næringslivet har gode vilkår. Vi må skape for å dele! Arbeiderpartiet vil tilrettelegge næringsarealer med god tilgjengelighet for å sikre arbeidsplasser og skatteinntekter. Da reduseres samtidig unødvendig transport av ansatte og utstyr ut og inn av kommunen. Klimagassutslipp og nedbygging av matjord og myr er ikke bedre om det skjer i nabokommuner.

Arbeiderpartiet bruker mindre penger på investeringer og mer penger på folk i neste fireårsperiode. Flere folk på jobb reduserer arbeidsbelastningen. Vi forventer at sykefraværet går ned og at kvaliteten går opp. Vi reduserer investeringer betydelig i fireårsperioden og tar ned utgifter til renter, avdrag og drift. Vi investerer derimot mer i rehabilitering av egne bygg, noe som på sikt reduserer energibehov og utgifter.

En god arbeids- og oppdragsgiver

Arbeid skal være helsefremmende. Vårt overordnede mål er at medarbeidere skal oppleve å ha utført en god jobb når de avslutter arbeidsdagen.

En av de største utfordringene fremover blir å skaffe nok medarbeidere med riktig kompetanse for å kunne tilby gode kommunale tjenester til Trondheims innbyggere. Utfordringen er størst innen helse- og velferd og oppvekstsektoren. Derfor trenger vi effektiv rekrutteringspolitikk og en personalpolitikk som gir fornøyde og engasjerte ansatte.

Det offentlige forvalter et stort ansvar med sine innkjøp av varer og tjenester. Vi skal gjennom offentlige innkjøp ta et større ansvar for å støtte opp under lokalt nærings- og samfunnsliv. Innkjøpskompetansen må styrkes slik at innbyggerne får mest mulig igjen for offentlige midler. Kommunen skal legge særlig vekt på å bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

Drift - Arbeid

Skreddersøm for unge inn i arbeidslivet

(2,5) 10 millioner totalt

Det er et uttalt mål å hente unge som står utenfor arbeidslivet og utdanning tilbake fra utenforskapet og inn i kvalifisering for arbeid. Program for å motvirke og forebygge ungt utenforskap er et samarbeid mellom NAV, Trøndelag fylkeskommune og fagopplæringa i Trondheim. Vi styrker personaltjenesten ved fagopplæringa og programmet med 2.5 mill kr årlig i fireårsperioden.

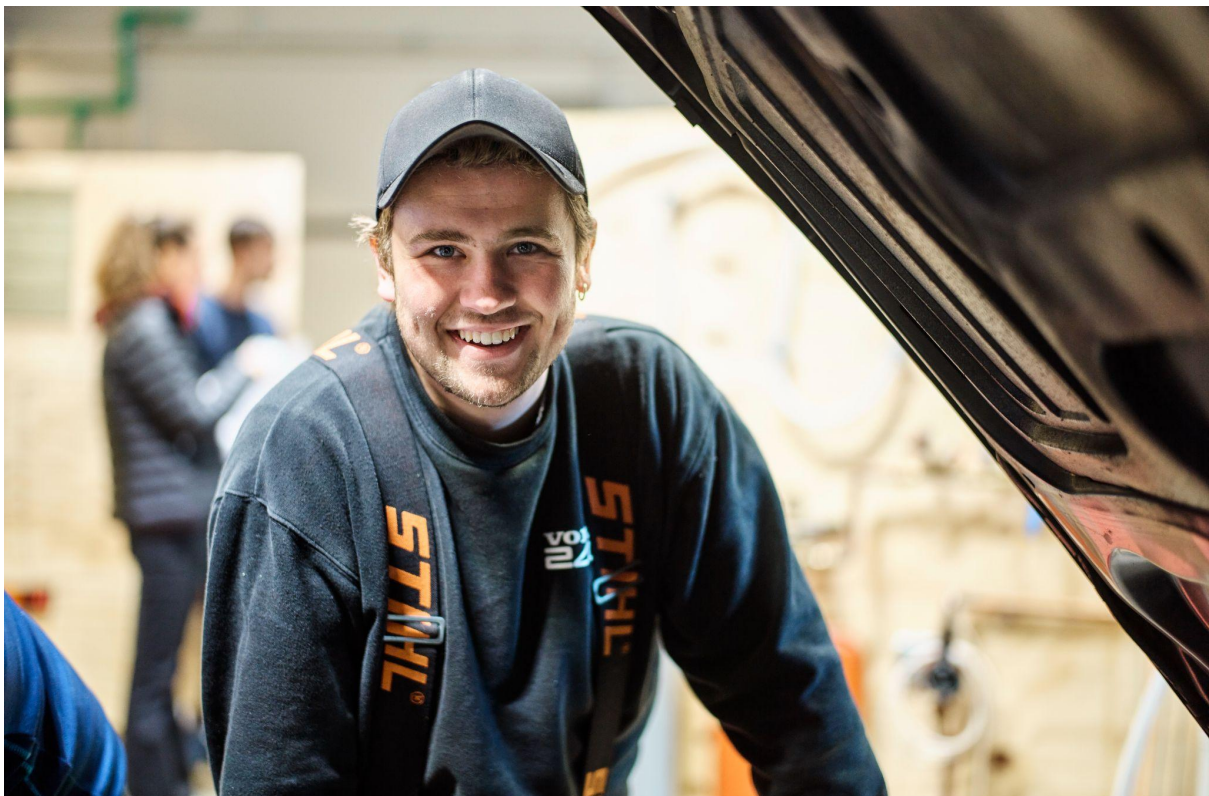
Verbale føringer - Arbeid

Heltidskommunen Trondheim

Trondheim skal være en kommune der ansatte tilbys hele og faste stillinger. Arbeiderpartiet forventer at økt ramme i sykehjem og hjemmebaserte tjenester fører til at flere tilbys større stillingsandeler og hele stillinger. Spesielt blant fagarbeidere er det stort potensial for flere i større stillinger. Kommunedirektøren bes om en opptrappingsplan for å øke heltidsandelen i kommunen innen 3. kvartal 2024.

Lærlinger

Trondheim skal videreutvikles som en foregangskommune som lærlingearena. Kommunen skal tilstrebe at lærlinger innen helsefag, og som har tilfredsstillende attest, tilbys full stilling første år etter avlagt fagbrev. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak til formannskapet som beskriver hvor mange lærlinger som får tilbud om lærlingeplass etter endt fagbrev, og hva kostnadene er med og tilby stilling til alle etter avlagt fagbrev.

Byutvikling, energi, klima og miljø

En stor del av Trondheims befolkning lever sine liv i bydelene. Arbeiderpartiet er opptatt av å gi innbyggerne gode og likeverdige tjenester der de bor. I bydelene må det legges til rette for ulike sentrumsfunksjoner, tilstrekkelig grøntområder og det må settes av nok næringsareal for fremtiden.

I sentrum må vi ha en tett bymessig utvikling og fortetting må skje langs kollektivaksen. Vi vil tilrettelegge for flere gode byrom, gode sosiale møteplasser og rekreasjonsområder også sentralt i byen. Arbeiderpartiet vil styrke næringslivet i hele sentrumsnære områder, både i midtbyen og ute i bydelene.

Trondheim skal fortsatt være verdensledende i klimaomstilling. Skal vi lykkes med klimaomstilling er vi nødt til å lykkes med karbonfangst og lagring fra fjernvarmeanlegget på Tiller og vi må redusere klimautslipp fra anleggsvirksomhet og transport.

Transportsektoren og bygg og anlegg står for store klimagassutslipp. Utslipp fra personbiler reduseres i takt med at det blir flere elbiler. Samtidig øker klimagassutslipp fra næringstransport. Fra 2029 skal kollektivtransporten elektrifiseres og kommunen har som mål at alle byggeplasser skal være utslippsfrie i 2025. Skal vi lykkes med å nå våre klimamål må vi handle raskt. Vi må sette av nok areal og bygge infrastruktur for større energistasjoner. Det må etableres energistasjoner og infrastruktur for transport og anleggsbransjen nord og sør i byen. Dette kommer private aktører, kommunen, operatører for kollektivtransport og andre til gode.

Verden har også en naturkrise og ny kommuneplan legger opp til en arealnøytral utvikling. Trondheim er en by i vekst med behov for flere boliger og næringsareal, samtidig som vi skal bevare velfungerende økosystem, eksisterende karbonlagre i f.eks. myr og våtmark og restaurere natur. Utbygging skal være basert på kunnskapsbaserte og helhetlige vurderinger.

Drift - Byutvikling

Naturrestaurering (1,5) 3 millioner totalt
Nidelva er en av Trondheims viktigste økologiske korridorer og det er store utfordringer med ørretstammen i elva. Bestanden av sjørret er på tilbakegang på grunn av manglende gytebekker. Bystyret har nedsatt Øvre Nidelva-utvalget, som skal se på hvordan man skal løse utfordringene i Nidelva. Arbeiderpartiet setter av totalt 3 millioner til utbedring av gytebekker for sjørret, og for ørret i Nidelva.

Trøndersk Matfestival og Bryggerifestivalen (0,5) 2 millioner totalt
Trøndersk Matfestival og Bryggerifestivalen er Europas ledende lokalmatfestival. Arbeiderpartiet setter av en halv million hvert år for å styrke satsingen på økt verdiskaping innenfor matsektoren med utgangspunkt i råvarer og kultur fra den trønderske regionen.

Investering - Byutvikling

Energistasjoner sør og nord

(15) 37 millioner totalt

Trondheim kommune eier en tomt på Heggstadmoen som kan egne seg godt til og få på plass en energistasjon raskt. Arbeiderpartiet bevilger 37 millioner og tar et historisk krafttak for å bygge opp nødvendig ladeinfrastruktur for offentlige og private virksomheter. Vi setter også av midler for Prosjekt Energistasjon nord.

Utslippsfrie bygg og anleggsplasser

(0) 10 millioner totalt

Mangelfull ladeinfrastruktur bidrar sterkt til at vi ikke ligger an til å nå målet om utslippsfrie bygg- og anleggsplasser innen 2025. Det forventes at det fortsatt vil være behov for batteri-containere på byggeplasser. Rammen økes med 5 mill kr i 26 og 27 og den totale årlige budsjetttrammen blir da 40 millioner kroner.

Tiltak som reduserer energibehov i egne bygg

(0) 225 millioner totalt

Aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen forventes å avta utover i perioden og det vil være behov for en aktiv motkonjunkturpolitikk. Rehabilitering av bygg er prosjekter som sysselsetter flest innenfor bygg, og det er et stort behov for energieffektivisering fremover. Arbeiderpartiet setter av 225 millioner kr til energieffektivisering av egne bygg. Enova har også støtteordninger som kommunen bør benytte seg av. Mer energieffektive bygg gir lavere strømpriser for kommunen og avlaster strømmettet.

Kommunedirektøren gjør en kartlegging over de byggene som bruker mest energi og eventuelt hvilke tiltak som utløser støtteordninger fra ENOVA, og setter opp en investeringsplan i løpet av 2024.

Samtidighetsregulerende tiltak strøm

(0) 15 millioner totalt

Energibehovet i Trondheim varierer sterkt gjennom døgnet. Samtidighetsregulerende tiltak demper presset på strømmettet og bidrar til stabilisering av strømprisene. Vi styrker ordningen 15 millioner fra 2025 og ut perioden.

Energieffektivisering av eksisterende bygningsmasse

(0) 15 millioner totalt

Energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse reduserer energibehovet i samfunnet. Vi styrker energitiltak i eksisterende bygg med 15 millioner i perioden.

Oppgradering boligater

(5) 12 millioner totalt

Arbeiderpartiet setter av totalt 12 millioner ekstra til oppgradering av veginfrastruktur og boligater. Det bevilges totalt 5,2 millioner 1. og 2. år og totalt 10 millioner i år 3 og 4.

Verbale føringer - Byutvikling

Redusere utslipp fra fjernvarmeanlegget på Tiller

Enovas program, Industri 2050, retter seg mot industrielle punktutslipp. Programmet kan støtte utvikling og realisering av teknologisprang som bidrar til en industri tilpasset lavutslippssamfunnet. Budsjettforliket på Stortinget øker bevilgningene med 1,5 milliarder. Kommunedirektøren bes, i samarbeid med Statkraft fjernvarme, utrede om CO2 fangst og lagring ved fjernvarmeanlegget på Tiller kan kvalifisere til støtte.

Byutvikling: Områdeløft Tempe-Sorgenfri og Rotvoll-trekanten

I dag benyttes tomta på Valøya ned mot Nidelva av Trondheim Bydrift. Her står blant annet kommunens maskinpark. Ikke langt unna står bussene oppstilt på en stor, fin og sentral tomt på Sorgenfri. Utvikling av tomtene vil kunne bidra betydelig til det pågående områdeløftet for Tempe-Sorgenfri.

Arbeiderpartiet ønsker å utvikle trekanttomta ved E6 på Rotvoll. Matjorda her har ligget midt i et høyt trafikkert område i flere tiår. Dersom den fortsatt er velegnet til matdyrking, ønsker vi primært å flytte matjorda etter mal fra tilsvarende prosjekt i Orkland. På Rotvoll-trekanten vil vi sette opp Energistasjon nord, nytt bussdepot og plassere Trondheim bydrift. Tomta kan også utnyttes med gjenbrukstorg som i dag står på Nyhavna. Energistasjonen er en viktig investering for å gjøre maskinparken og kollektivtransporten klimavennlig. Energistasjonen vil også utgjøre viktig infrastruktur som gjør det enklere for private aktører å bidra i det grønne skiftet. Kommunedirektøren bes gå i dialog med fylkeskommunen og grunneier for å utrede om det er mulig å realisere trekanttomta til formål som nevnt over.

Fornybar energi

Uten tilstrekkelig utbygging av fornybar energi kan vi få et kraftunderskudd allerede fra 2027. Mellom 50 og 60 % av strømforbruket går til oppvarming og vi kan ikke bruke høyverdig energi på lavverdig energibruk som oppvarming. Alternative oppvarmingskilder vil avlaste strømmettet og man frigir strøm til langt bedre formål. Høyere strømpriser vil også ramme vanlige husholdninger, kommunen og næringslivet. Utbyggere i Trondheim skal utnytte fjernvarme, grunnvarme og solenergi i størst mulig omfang. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak til formannskapet som viser hvordan man utnytter solenergi og grunnvarme i dag, og hvordan dette kan bli en viktigere del av energimiksen.

Tilstrekkelig kapasitet på strømmettet

Det er viktig å legge til rette for den nødvendige el-infrastrukturen som trengs både i sentralnettet, i regionalnettet, og i distribusjonsnettet. En ny sentralnettstasjon ved Risvollan blir viktig for å ha en tilstrekkelig forsyning til Trondheim kommunene i årene som kommer. Dette for å få til overgangen til en mer bærekraftig energibruk som trengs og for å kunne understøtte den grønne nærings- og samfunnsutviklingen det er behov for. I forbindelse med arbeidet med ny arealplan og ved framtidige rullinger av arealplan, bes kommunedirektøren innarbeide areal til energistasjoner og større trafostasjonsanlegg.

Energieffektivisering av bygg

I budsjettforliket på Stortinget er det satt av 700 millioner til å øke tilskuddet til energieffektivisering i bygg og husholdninger og til utbygging av solenergi. Kommunedirektøren bes kartlegge byggene som bruker mest energi og eventuelt hvilke tiltak som utløser støtteordninger fra ENOVA, og setter opp en investeringsplan i løpet av 2024. Planen presenteres i god tid før HØP 2025.

Matjord

Matjord som egner seg for matproduksjon er en verdifull, knapp og ikke-fornybar ressurs. Det er viktig å flytte matjord på en måte som bevarer dens kvaliteter. Utbygging på areal med dyrkbar matjord bør kun tillates dersom planarbeidet dokumenterer at matjorda kan flyttes og bevares. Kommunedirektøren bes starte et kartleggingsarbeid for å finne egnet areal for eventuelt flytting av matjord.

Helse og velferd

Eldreomsorg

Trondheim opplever en betydelig økning i antall innbyggere over 80 år. Det gjenspeiles også tydelig i kommunens budsjett i form av demografiske tilpasninger. Arbeiderpartiet støtter satsingen på tjenester for eldre som bor hjemme. Hjemmetjenester og aktivitetstilbud styrkes og Trondheim skal bli en enda mer aldersvennlig by. Med et økende antall eldre som bor hjemme, er det nødvendig å øke kapasiteten for korttids- og avlastningsplasser, samt å sikre et godt rehabiliteringstilbud.

Vi viderefører satsingen på økt bemanning i sykehjem og er tydelige på at økte bevilgninger skal brukes til å øke bemanningen. Dette kan være ved å øke stillingsandelene og tilby full stilling til allerede ansatte, ved å opprette flere stillinger, benytte seg av toppet bemanning eller ved å ansette helsepersonell i ressursteam som kan tre inn ved behov. Rekruttering av kvalifisert personell er en utfordring som alle forventer vil bli større i årene som kommer. Det er god arbeidsgiverpolitikk, god rekrutteringspolitikk og godt for beboere i sykehjem, at ansatte i eldreomsorgen jobber i full stilling.

Trondheim Arbeiderparti garanterer at alle som har behov, vil få tilbud om sykehjemsplass. Derfor fullfinansierer vi Heimdal helse- og velferdssenter i perioden.

Drift - Eldreomsorg

Økt bemanning sykehjem og helsehus

(20) 110 millioner totalt

I tillegg til kommunedirektørens foreslåtte opptrappingsplan iht. Eldreplanen, øker Arbeiderpartiet driftsrammen for bemanning i sykehjem med 60 millioner i perioden. Kommunedirektøren har prioritert både ekstra midler som følger av flere eldre (demografimidler) og det aller meste av styrkingen i eldreomsorgen i perioden for eldre som bor hjemme. Arbeiderpartiet støtter arbeidet med å styrke tjenester for eldre som bor hjemme, men ønsker også en tilsvarende satsing på bemanning i sykehjem. Vi omdisponerer derfor 10 % av styrkingen *fra* tjenester for hjemmeboende *til* sykehjem. Med kommunedirektørens forslag, friske midler fra Arbeiderpartiet og omdisponering, vil grunnbemanningen i sykehjem og helsehus trappes opp med 115 millioner. For 2024 blir økningen 48 millioner.

Primærkontaktordningen er ønsket, men skal ikke stå i veien for oppbemanning og forventes løst innenfor rammen.

Kompetanseheving: Forebygging av vold og trusler

(7,5) 20 millioner totalt

De aller fleste pasienter i sykehjem har demenssykdom. Tre av fire har varige eller forbigående psykiatriske tilleggssymptomer. Arbeiderpartiet støtter anbefalingen fra kommunedirektøren om kompetanseheving og tiltak for å forebygge vold og trusler. Vi ønsker ikke at satsingen skal tas fra andre driftsmidler, som midler til oppbemanning, og bevilger 20 millioner kr som kan disponeres fritt i løpet av kommende fireårsperiode.

Investeringer - Eldreomsorg

Ferdigsstille Heimdal helse- og velferdssenter innen 2027

(0) 80 millioner totalt

Vi vil ha en god og verdig eldreomsorg for alle i vår by. Det forutsetter at vi har nok sykehjemsplasser. Byen trenger nye sykehjemsplasser, særlig i Heimdal bydel som er i sterk vekst. Et nytt helse- og velferdssenter i Heimdal sentrum er et godt og viktig prosjekt som Arbeiderpartiet prioriterer ferdigstilt.

Verbale føringer - Eldreomsorg

Plasser for avlastningsopphold og korttidsopphold

Når flere eldre bor hjemme, øker også behovet for korttidsplasser, rehabiliteringsplasser og avlastingsplasser. Arbeiderpartiet mener det er gjennomførbart å øke kapasiteten for korttidsopphold og avlastningsopphold med 50 % i kommende periode. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en plan for hvordan kommunen kan jobbe målrettet for å oppnå en gradvis økning av plasser for eldre som til vanlig bor i eget hjem.

Tidsbegrensede plasser

Innbyggere som har vedtak på et korttidsopphold eller et rehabiliteringsopphold har betydelig

lenger liggetid enn sammenlignbare kommuner. Det finnes ikke opplysninger om at innbyggere i sammenlignbare kommuner har et kvalitetsmessig dårligere tilbud enn her i Trondheim. Alle er tjent med at innbyggere får rett hjelp til rett tid, og på rett sted. En mer hensiktsmessig bruk av kommunens tidsbegrensede plasser vil også gjøre det enklere å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus. Kommunedirektøren bes orientere om hvordan helse- og velferdssentrene, helsehusene og hjemmetjenesten arbeider med å bedre utnyttelsen av kommunens korttids plasser.

Utprøvingssenter for velferdsteknologi

Arbeiderpartiet ber kommunedirektøren komme tilbake med en sak om hvordan kommunen i samarbeid med utstyrsleverandører kan tilrettelegge et "se og prøv"-lokale for velferdsteknologi ved Trondheim Rehabiliteringssenter.

Helse

Trondheim kommune skal jobbe målrettet for å sikre at alle innbyggere i Trondheim får tilbud om en fastlege. Kommunen skal være i dialog med fastlegene om innhold og omfang av kommunale legeoppgaver. Antall henvendelser og besøk til legevakta øker og bemanningen på legevakta økes for å sikre beredskapen til innbyggerne i Trondheim. Arbeiderpartiet vil følge opp at legevakta har de ressursene de trenger for å gi et godt tilbud. Behovet for lavterskeltilbud for psykisk helse og rus har vært økende for både barn og unge, og voksne. Regjeringen har startet en opptrappingsplan for psykisk helse- og rus, og Trondheim Arbeiderparti vil følge opp med å styrke tilbudet ytterligere.

Drift - Helse

Helsestasjon for studenter (22 år)

(0,8) 3,1 millioner totalt

Mange studenter i Trondheim har ikke fastlege i byen og studentene er ofte for gamle for å kunne benytte seg av helsestasjon for ungdom. Arbeiderpartiet bevilger midler for å utvide kommunens helsestasjon for ungdom til studenter til og med 22 år forsøksvis i to år. Her kan studentene få rådgiving og hjelp vedrørende bla. seksuelt overførbare sykdommer og reproduktiv helse. Ordningen skal evalueres og eventuelt settes i ordinær drift.

Lavterskeltilbud psykisk helse og rus

(2,8) 11,2 millioner totalt

Regjeringen har iverksatt en opptrappingsplan for psykisk helse og rus. Opptrappingsplanen følges av øremerkede midler som fordeles mellom barn og ungdom, og voksne. Arbeiderpartiet dobler driftsrammen i opptrappingsplanen for å styrke lavterskeltilbudene innen psykisk helse og rus for voksne.

BoA - Bo- og aktivitetstilbudet

Hver og en av oss skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap. Varierte botilbud, gode arbeids- og aktivitetstilbud og dedikerte og kompetente ansatte bidrar til dette. Siden 2020 og sammenslåingen med Klæbu, er budsjetttrammen til BoA styrket med over 30%. For 2024 har kommunedirektøren anbefalt å styrke budsjetttrammen med 34 millioner kr. Det ligger også 20 millioner kroner i omstillingsmidler for BoA i budsjettet for 2024. Arbeiderpartiet har tillit til at iverksatte organisatoriske endringer og satsing på kompetanse og nærledelse vil gi innbyggere med utviklingshemming og utviklingsforstyrrelser et bedre og mer koordinert bo- og aktivitetstilbud.

Fritidstilbud (BoA)

(1) 4 millioner totalt

Vi øker budsjetttrammen for fritidstilbud med 1 mill hvert år i perioden slik at fritidstilbudet til sammen styrkes med 3 millioner i året i budsjettperioden.

Verbale føringer - BOA

Omstillingsarbeid BoA

Arbeiderpartiet ber kommunedirektøren komme med kvartalsvise tilbakemeldinger på omstillingsarbeidet i BoA og at det samtidig redegjøres for eventuelle påkrevde endringer i arbeidet og/eller ressursbehov

Innbyggere med nedsatt funksjonsevne

Trondheim skal være en inkluderende by der alle får ta del i fellesskapet. Universell utforming skal vektlegges tungt i byplanlegging og utbyggings- og rehabiliteringsprosjekt. Trondheim kommune skal være en foregangskommune når det gjelder tilrettelegging og ansettelse av personer med nedsatt arbeidsevne.

Det er helse- og omsorgstjenesten i kommunen som er ansvarlig for brukerstyrt personlig assistanse for praktisk bistand, opplæring og støttekontakt. Det er arbeidsgiver og NAV som har ansvar for å følge opp tilrettelegging i arbeid, og utdanningsinstitusjonene som har ansvar for tilrettelegging under utdanning. Trondheim Arbeiderparti mener det er mye å hente på større fleksibilitet i samarbeidet mellom ulike sektorer som hver og en har et selvstendig ansvar for å gjøre det mulig for funksjonshemmede å få aktive og mest mulig uavhengige liv. Ulike finansieringsordninger og budsjettposter må ikke stå i veien for å finne løsningen som i sum er best.

BPA - Brukerstyrt personlig assistanse

Målet med BPA-ordningen er at personer med bistandsbehov får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for funksjonsnedsettelsen. Personer med BPA utgjorde i 2020 1,27 % av alle personer som var registrert med en kommunal helse- og omsorgstjeneste. Gjennomsnittlig antall timer BPA var 45 timer i uken. Arbeiderpartiet vil utvikle tilbudet med brukerstyrt personlig assistanse og mener at personlig assistanse kan tilbys av kommunen selv, en ideell eller en privat aktør. Det er et mål for Arbeiderpartiet at ordningen og finansieringen av BPA gir et mest mulig universelt tilbud til de som trenger og ønsker det i

alle kommuner. BPA inkluderer praktisk bistand, opplæring og støttekontakt. Ordningen omfatter ikke helserelaterte oppgaver som ikke personen selv ville utført uten funksjonsnedsettelsen. Selv om 40 % av innbyggere med BPA også har helsetjenester i hjemmet, har BPA-ordningen derfor et annet formål enn kommunens hjemmebaserte tjenester. Dagens regulering av BPA omfatter i utgangspunktet ikke personlig assistanse i høyere utdanning, varig tilrettelagt arbeid (VTA) eller arbeid.

Arbeiderpartiet mener at ansatte, uavhengig av om de er ansatt i kommunen, hos personen som mottar assistanse, eller hos en privat leverandør, skal ha likeverdige lønn og arbeidstakerrettigheter. Arbeiderpartiet støtter derfor at betaling av pensjonsutgifter først refunderes ved dokumentasjon av utgiftene. Arbeiderpartiet ønsker også at kommunen skal kreve at ansatte har lønn tilsvarende tariffavtale eller bedre. Trondheim kommune skal, så langt det er hensiktsmessig for tildelingsvedtaket, benytte Norsk Standard sin «Alminnelige kontraktsbestemmelser for brukerstyrt personlig assistanse (BPA)» (NS-8435) som foreslått av Helsedirektoratet. Unntak og behov for tilpasninger vil f.eks. være der kommunen inkluderer annen type bistand i BPA-ordningen enn praktisk bistand, opplæring og støttekontakt.

Verbale føringer - BPA

Det er et mål for Arbeiderpartiet at ordningen og finansieringen av BPA gir et mest mulig universelt og likeverdig tilbud innad i hver kommune og uavhengig av hvilken kommune man bor i. Kommunedirektøren bes initiere en arbeidsgruppe med representanter fra storbykommunene, fra brukerorganisasjonene og fra statsforvaltningen. Hensikten med arbeidsgruppen må være erfaringsutveksling, avdekke uønsket variasjon i BPA-tilbudet og bli omforent om en anbefalt felles praksis vedrørende innhold og omfang.

Kvalifisering og velferd

Arbeiderpartiet vil intensivere innsatsen for unge som står utenfor arbeidslivet gjennom arbeidstrening og erfaring. Vi vil jobbe for flere lærling- og praksisplasser for unge med nedsatt funksjonsevne, og samarbeide med NAV og andre samarbeidspartnere for å få flere tilrettelagte arbeidsplasser.

Det siste året har prisveksten vært betydelig. Alle merker det på egen lommebok, men de som fra før av har minst, merker det mest. Barnerike familier med innvandrerbakgrunn, er overrepresentert blant dem som lever med vedvarende lavinntekt. Så langt i år har Trondheim bosatt rundt 500 flyktninger og nesten halvparten går hverken inn i arbeid, skole eller utdanning ved avsluttet introduksjonsprogram. Her må kommunen intensivere arbeidet for å sette våre nye innbyggere i stand til å forsørge seg selv.

Ved revidert nasjonalbudsjett i juni ble veiledende satser for sosialstønning økt med 10 %. Under rød-grønt styre i Trondheim ble det vedtatt at familier også skulle få barnetillegg for flere enn to barn, og det er innført en kommunal bostøtteordning.

Antallet som søker sosialhjelp i Trondheim har økt med over 14 % siden samme tid i fjor og stønningssatsene er økt. Som løsning på økte utgifter til sosialstønning har kommunaldirektøren foreslått å endre stønningstrukturen med en forventet besparelse på 19 millioner. Arbeiderpartiet jobber aktivt for at flere skal kunne ta del i arbeidslivet. Ikke desto mindre, i en tid der antallet innbyggere i Trondheim som ikke får endene til å møtes øker betydelig, kan ikke Arbeiderpartiet akseptere et slikt kutt.

Drift - Kvalifisering og velferd

Stønningstruktur

(19) 76 millioner totalt

Det er trange tider. Arbeiderpartiet viderefører fjorårets vedtak om fullt barnetillegg for alle barn. I dagens samfunn er det få ting som er så ekskluderende som manglende tilgang til internett, og tilleggssytelser fra NAV er allerede sterkt behovsprøvet. Folk i Trondheim skal ha trygghet for å ha nok til nødvendige utgifter.

Arbeidstiltak Kirkens Bymisjon

(0) 6 millioner totalt

Vi viderefører samarbeidet med Kirkens Bymisjon om arbeidstreningstiltak. Tilbudet følges opp av NAV .

Verbale føringer - Kvalifisering og velferd

Flyktninger etter introduksjonsprogrammet

Etter endt introduksjonsprogram for flyktninger, er det færre som går over i skole, utdanning eller arbeid i Trondheim enn i sammenlignbare kommuner. Arbeiderpartiet ber om en styrket innsats. I løpet av første kvartal 2024 bes kommunedirektøren redegjøre for konkrete tiltak kommunen har iverksatt og hvilke planer som foreligger for å få flere flyktninger over i skole, utdanning eller arbeid etter introduksjonsprogrammet.

Flere i jobb

Arbeidsledigheten er lav, men alt for mange i Trondheim og Trøndelag står utenfor arbeidslivet. Det vil være et økende behov for arbeidskraft i fremtiden. Det er avgjørende at vi som samfunn lykkes med å kvalifisere dem som ønsker å komme ut i arbeid. For å lykkes trengs det et nært samarbeid mellom NAV, kommunen, fylkeskommunen og næringslivet. Trondheim kommune skal også være en foregangskommune når det gjelder tilrettelegging og ansettelse av personer med minoritetsbakgrunn og arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne. Kommunedirektøren bes utarbeide en tiltakspakke som kan bidra til å få flere innbyggere inkludert i arbeidslivet. Tiltakspakken presenteres før sommeren 2024.

Oppvekst

Barnehage og skole

Arbeiderpartiet er opptatt av at alle barn får en god og trygg start på livet. Barne- og ungdomstida er verdifull i seg selv, men også viktig for å forberede seg til voksenlivet.

Barnehagen skal være et godt sted å være, og gi alle barn et godt pedagogisk tilbud. De skal være en mestrings- og læringsarena der hvert enkelt barn, uavhengig av funksjonsnivå, skal møtes med sine unike ferdigheter og behov. Barndommens egenverdi må vektlegges og fri lek må i større grad anerkjennes som en viktig del av et barns hverdag. Regjeringa setter ned prisen fra 3000 til 2000 kroner i måneden fra august.

Fellesskolens fremste mål er at elevene gjennom læring og fellesskap opplever å mestre livet og tilegne seg kunnskapen og verktøyene de trenger for fremtidige utdannings- og arbeidsløp. Det forplikter oss til å gi alle elever et likeverdig opplæringstilbud og trygt skolemiljø, uavhengig av skole eller bydel.

Det er for mange elever i den norske skolen som oppgir at de kjeder seg og gruer seg til å gå på skolen. Slik kan vi ikke ha det. Derfor er et av Arbeiderpartiets hovedmål å skape en mer praktisk skolehverdag der flere opplever engasjement og mestring. Elever lærer ulikt og vi ønsker også en mer praktisk tilnærming til teoretiske fag. Vi investerer derfor i nye verktøy og nytt utstyr, som går direkte til skolene våre. Arbeiderpartiet ønsker å gi lærerne tilliten og handlingsrommet de trenger for å gjøre jobben sin. Ansatte i oppvekstsektoren spiller en avgjørende rolle i å skape kvalitet og innhold, til det beste for våre barn og unge.

En FN-rapport som kom i sommer, viser at omfattende bruk av smarttelefoner reduserer evnen til å lære, og at mye skjermtid påvirker den følelsesmessige stabiliteten til barn negativt. I skoletiden reguleres pedagogisk bruk av skjerm på en hensiktsmessig måte av våre lærere og det ventes nasjonale råd ved årsskiftet. Vår bekymring tar ikke utgangspunkt i hva ungene ser på, men hva man går glipp av. Når en så stor del av livet for mange tilbringes på skjerm, vil de få mindre tid til å trene på sosiale ferdigheter og håndtere egne følelser.

Barn og unge leser mindre enn før. Regjeringen ønsker å snu denne trenden ved å rette oppmerksomheten mot leselyst og leseglede. I skolen, SFO og barnehage handler dette om øremerket tid til lesing, tilgang på god litteratur, elevenes behov og lærernes mulighet for tilrettelegging. Arbeiderpartiet vil støtte opp om gode skolebibliotek. Halvplass i SFO for 1-3. trinn blir gratis.

Drift - Barnehage og skole

Barnehage - toppet bemanning (2,2) 21,7 millioner totalt

Arbeiderpartiet vil sørge for at opptrappingen av bemanning i barnehagene fortsetter, bl.a. gjennom arbeidet med "Toppet bemanning". I Trondheim har vi i flere år hatt prosjektet toppet bemanning med en ekstra voksen i full stilling i flere av kommunens barnehager. Dette har gitt gode resultater for enhetene, f.eks. ved å redusere sykefraværet og ved å skape bedre rammer for både ansatte og barna. Disse gode erfaringene ønsker Arbeiderpartiet å videreføre.

Barnehage - opprettholde grunnbemanning ut over norm (0) 22 millioner totalt

Under rødgrønt styre ble det bevilget midler for en bemanning utover minstenorm i barnehagene. Vi reverserer kommunedirektørens foreslåtte kutt.

Barnehage - opptrappingsplan (4) 36 millioner totalt

Vi fortsetter opptrapping av bemanning i barnehagene.

Bemanning skole (4,4) 61,4 millioner totalt

Fellesskolen trenger godt kvalifiserte lærere, fagarbeidere og andre ansatte som har tid til hver enkelt elev. Arbeiderpartiet har som mål å styrke laget rundt eleven, gjennom å rekruttere og beholde ansatte med variert kompetanse og erfaring. Vi sier nei til kutt i bemanningen og setter av 60 millioner for å fortsette opptrapping av ansatte i skolen.

En mer praktisk skole

(25) 50 millioner totalt

Arbeiderpartiet ønsker en mer praktisk skole der flere opplever mestring og læringslyst. Vi ønsker at praktiske fag skal vektlegges mer, og en mer praktisk tilnærming til teoretiske fag. Skal vi lykkes med å skape en mer praktisk skole må vi ha lærere med riktig kompetanse, vi må ha gode undervisningsarealer, vi trenger utstyr å jobbe med og vi trenger å prioritere tid til praktisk skolearbeid. Arbeiderpartiet vil bruke 1 million kroner (elevtallsjustert) til hver skole i Trondheim på å kjøpe verktøy, materialer og utstyr. Regjeringens utstyrsmidler til samme formål kommer i tillegg.

Kompetansemidler praktisk skole

(2) 8 millioner totalt

Omtrent halvparten av lærerne har formell kompetanse i de praktiske og estetiske fagene. Vi trenger flere lærere med praktisk-estetisk fagkompetanse og yrkesfagene må sterkere inn i skolen. Arbeiderpartiet mener vi må etterutdanne flere i praktisk undervisning, bygge fagnettverk og styrke samarbeidet mellom skole og arbeids- og næringsliv.

Ungt Entreprenørskap

(1,9) 7,6 millioner totalt

Det unike tilbudet UE har beriker Trondheimsskolene våre som jobber for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv. Arbeiderpartiet ønsker å videreføre dette gode samarbeidet, og setter av 7,6 millioner i planperioden til Ungt Entreprenørskap.

Reversere 40% økt elevkontingent i Kulturskolen

(8,7) 34,8 millioner totalt

Arbeiderpartiet sier nei til kommunedirektørens forslag om 40% økt elevkontingent og færre elevplasser i kulturskolen fra 2024. Vi setter av 34,8 millioner i løpet av planperioden for å holde prisene nede og inkludere enda flere barn og unge. Vi legger inn en 5 % prisvekst på kontingenten.

Verbale føringer - Barnehage og skole

Tonstad skole

Trondheim Arbeiderparti ber kommunedirektøren utrede muligheten for å fremskynde utvidelse og oppgradering av Tonstad skole og eventuelt lage en ny finansieringsplan for dette. Rentekompensasjonsordningen må utnyttes ved større investeringer i lokaler og utstyr. Regjeringen legger fram en ordning der kommunene kan få dekket rentene når de tar opp lån for å investere i utstyr og skolebygg, som for eksempel å bygge skolekjøkken, sløydsaler, musikkrom og utstyr som kan gjøre skolen mer praktisk orientert. Kommunedirektøren bes prioritere Tonstad skole i en slik søknad.

Tillit eller kontroll

Tidligere revisjonsrapporter og tilbakemelding fra ansatte, tyder på at skolen bruker for mye tid på rapportering og administrasjon. Dessuten vier kvalitetsvurderingssystemet i skolen mest oppmerksomhet til det som kan måles og telles. Her er det risiko for at skolens brede mandat, danning og utdanning, ikke verdsettes nok. Vi ønsker at mer av tiden til ledelsen og lærere skal gå til skolens kjernevirksomhet. Kommunedirektøren bes kartlegge hvilke rapporteringer, vurderinger og/eller administrative oppgaver som kan reduseres, effektiviseres eller samordnes.

BFT - Barne og familietjenesten

Tidlig innsats, helsefremming og forebygging er viktige satsningsområder for Arbeiderpartiet. Trondheim kommune har i de senere år styrket skolehelsetjenesten og trappet opp lavterskeltilbud for barn og unge gjennom Trondheimshjelpe. Det kommunale barnevernstilbudet har overtatt flere statlige oppgaver. Barne- og familietjenesten er allerede organisert med kontor ute i bydelene i Trondheim for å være tett på der folk bor. I 2020 og 2021 overtok det kommunale barnevernet flere oppgaver fra staten.

Drift - BFT

Styrking av uteseksjonen

(1,3) 5,2 millioner totalt

Siden 2022 har personer som blir tatt av politiet for bruk og oppbevaring av mindre mengder narkotika, hatt en lovfestet rett til samtaler i stedet for straffereaksjon. Arbeiderpartiet fortsetter styrkingen av uteseksjonen i 2024 for å være tilstede og møte utfordringer som oppstår i ungdomsmiljøene i byen.

Verbale føringer - BFT

Barnevernsinstitusjoner

Det er høye døgnpriser for kjøp av private institusjonsplasser innen barnevern. Kommunedirektøren bes utrede hvorvidt det er hensiktsmessig å bygge opp kompetanse hos egne ansatte og etablere kommunale institusjonsplasser for å ivareta noe av behovet.

Kultur, idrett og frivillighet

Et godt kultur- og idrettstilbud i Trondheim gir aktive liv, mestring og tilhørighet. Arbeiderpartiet vil gjøre det enklere for folk i alle aldre å delta i fritidsaktiviteter. Samtidig støtter vi opp under profesjonelle utøvere i idrett og kultur.

Det er mange som har fått trangere økonomi. Det er viktig at barn og unge gis mulighet til å delta i fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes økonomi. Derfor bevilger Arbeiderpartiet aktivitetsmidler som vil bidra til å holde deltakeravgiftene nede. Vi aksepterer heller ikke den foreslåtte økningen av egenbetaling i kulturskolen og bevilger midler til utstyr i kultur og idrett.

Trondheim Arbeiderparti ønsker utbygging av et næranlegg for ski i Steintrøa i Strindamarka. I perioden skal vi også ferdigstille en ny tursti langs Nidelva. Vi skal fortsette å støtte stolt opp om festivaler, kultur- og idrettsarrangement i kommunen og ser frem til Ski-VM i 2025!

De senere årene har kommunen blant annet investert i anlegget for nordiske grener i Granåsen, og snart ferdigstilles kommunens første innendørs fotballhall. I dag er rente- og kostnadsnivået høyt. For å sikre tilstrekkelig med driftsmidler for å kunne yte gode tjenester til kommunens innbyggere, ser vi oss nødt til å utsette planene om nytt bydelsbasseng og ishall.

Drift - Kultur, idrett og frivillighet

Tilskudd til fritidskulturlivet

(0,4) 1 million totalt

Vi reverserer kommunedirektørens foreslåtte kutt til fritidskulturlivet (inkl strakstiltak).

Kjøp av halltid private haller

(0,5) 2 millioner totalt

For å møte idrettens behov ønsker Arbeiderpartiet at kommunen fortsatt skal kunne kjøpe halltid i private idrettshaller.

Lavere aktivitetsavgift

(4,6) 18,4 millioner totalt

Arbeiderpartiet vil sette av ekstra midler til breddeidrett for barn og unge under 18 år slik at økonomien ikke stenger barn og unge ute. Med vårt forslag økes den årlige aktivitetsstøtten fra 2,3 millioner til 6,9 millioner. Totalt vil økt tilskudd til idrettslagene skape en større ramme for å redusere aktivitetsavgiften.

Instrumentfond og utstyrsstipend

(3) 12 millioner totalt

Arbeiderpartiet fortsetter å trappe opp potten til utstyr og instrumenter til korps og kulturskolen og setter av 12 millioner ekstra til dette formålet i perioden.

Utstyr kommunale og private anlegg

(2) 8 millioner totalt

Kommunale og private haller og anlegg, både innendørs og utendørs, er avhengig av å ha godt utstyr tilgjengelig. Dette også for å redusere utstyrspresset for barn og unge, og for å redusere idrettslagenes

Tilskudd kulturaktiviteter

(1) 4 millioner totalt

Tilskudd til kulturaktiviteter for barn og unge økes med 1 million og deler av potten øremerkes til gratis-tilbud for barn i sommerferier.

Ny styringsform

Parlamentarisme

Trondheim kommune innfører parlamentarisk styringsform i 2024. Trondheim Arbeiderparti vil ha god involvering av ansatte og sikre deres medbestemmelse ved innføring av ny styringsform. I ny styringsform må vi ha en tydelig ansvarsfordeling mellom politikk og administrasjon og mellom byråd og bystyret. Vi vil sikre åpenhet, innsyn, og involvere innbyggerne inn på den demokratiske arenaen på en god måte.

Arbeiderpartiet mener den politiske organiseringen på komite/utvalg-nivå, bør speile ny byrådsstruktur ved oppstart.

Trondheim Arbeiderparti vil rendyrke en administrativ firenivå-modell og tydeliggjøre ansvaret for personal, resultat og økonomi i linjeledelsen. Vi ønsker at tverrgående arbeid, ut over stab og støttefunksjoner, legges i prosjekt - og programorganisering og at kommunen bygger opp et eget fagmiljø på dette, for å motvirke parlamentarismens iboende silo-forsterkning og øke gjennomføringskraften. Vi vil nyttegjøre oss ny teknologi der det gir gevinster. Arbeiderpartiet mener at kommunen ved oppstart av parlamentarisme bør begrense andre større administrative endringer.

Drift - Ny styringsform

Innføring parlamentarisme

(5) 35 millioner totalt

Arbeiderpartiet setter av 10 millioner ekstra årlig til innføring av parlamentarisme.

Kostnadsestimatene for ny styringsform anslår en kostnadsøkning på 10 -15 millioner kroner i forhold til dagens ordning. Det foreligger imidlertid ingen analyse av hvilke oppgaver byrådene vil gjøre som i dag utføres av andre. Vi forventer derfor at organisasjonen vil spare noe ved oppgaveendring. Det settes av 5 millioner i 2024 for halvårsvirkning.

Vi styrker prosjektgjennomføringen

(2) 4 millioner totalt

Arbeiderpartiet vil opprette et prosjekt, program -og porteføljekontor. Tverrgående arbeidsoppgaver, ut over de som ligger i stab -og støttefunksjoner, bør organiseres i prosjekt, program og portefølje. Ansvaret for å bygge opp kommunens prosjekt -og programkompetanse legges til byråd med ansvar for organisasjon /ansvarlig for tverrfaglig koordinering.

Vi tar i bruk kunstig intelligens og dataanalyse

(5) 14 millioner totalt

Trondheim Arbeiderparti mener kommunen må bygge ut fagmiljøet for innovasjon og digital utvikling i kommunen. Fagmiljøet skal jobbe med å teste teknologi som kommer og vurdere hvordan vi kan dra nytte av dette i kommunenes arbeid. Aktuelle fagområder for et slikt miljø er dataanalyse, visualisering av stordata for beslutningsstøtte og gevinstrealiserende bruk av kunstig intelligens(AI) som ChatGPT, Bard m.fl.

Trondheim Arbeiderparti mener vi må ha et fagmiljø som får lov å løpe foran og teste, prøve, feile og se hva som kommer og hvordan det best mulig kan løse ting for TK på sikt. Prosjektet må legges til dagens IT-miljø.

Omstillingsmidler

(30) 45 millioner totalt

Arbeiderpartiet finansierer omstillingsmidlene fra disposisjonsfondet. Dette er midlertidige utgifter til endringsprosesser som kun utløses ved behov. Kommunen står i flere omfattende endringsgrep knyttet til barnevern, BoA og ny styringsform for å nevne noe. Arbeiderpartiet setter av midler dersom uforutsette forhold skulle tilsi endrede ressursbehov.

Verbale føringer - Ny styringsform

Prosjekt -og programorganisering

Prosjekter over en gitt størrelse bør ha definert prosjektleder, fremdriftsplan, klare prosjektmål, definert tidsressurs og løpende oppdaterte gevinstrealiseringsplan. Vi vil bruke prosjektverktøy, som for eksempel prosjektveiviseren, i alle større prosjekt. Vi vil ha løpende skoloring på prosjektgjennomføring av våre ansatte som får ansvar for prosjektledelse. Prosjektledere med ansvar for prosjekter, med kostnadsramme eksempelvis over 0,5 mill. (medregent egen arbeidstid), bør sertifiseres/skoleres dersom de ikke har relevant bakgrunn. Prosjekter som naturlig bør ses i sammenheng bør styres som program. Kommunedirektøren bes legge fram en sak der det trekker opp linjene for krav og innhold til prosjektledelse.

Vi ønsker større åpenhet om hva vi gjør, viser framdrift og fanger ideer.

Trondheim Arbeiderparti ønsker at alle definerte prosjekt, med en kostnadsramme eksempelvis over 0,5 mill. (medregent egen arbeidstid), skal vises i digital fremvisning. Informasjon om prosjektenes fremdrift, mål og ressurser må vises på prosjektnivå, på kommunalsjef-nivå, på byråds-nivå- og i samlet portefølje. En slik løsning vil lette prioriteringen av prosjektene, samtidig som det gir økt forståelse for hvor mye av den administrative kapasiteten som er i bruk. Gjennom økt politisk forståelse for prosjektenes og porteføljens arbeidsmengde vil vi få et bedre grunnlag for å vite om nye politiske forslag er så viktig, at noe annet konkret kommunen jobber med må vike. Åpenhet er en av kommunens kjerneverdier og åpenhet bygger tillit. Hvis flere ser hva vi jobber med, får vi også flere innspill vi kan lære av. Vi øker idetilgangen. Kommunedirektøren bes legge fram en sak om hvordan en slik løsning kan realiseres.

Løpende økonomisk oversikt for alle

Kommunedirektøren bes opprette et økonomisk visningspanel der kommunens løpende økonomiske utvikling og ulike nøkkeltall oppdateres. Denne økonomiske oversikten kommer i tillegg til dagens økonomirapportering der også kommunedirektørens faglige vurderinger inngår. Det bør utredes om andre viktige styringsparametere for kommunens strategiske ledelse bør inngå i egne visningspanel. Kommunedirektøren bes legge fram en sak om hvordan en slik løsning kan realiseres.

Organisatoriske vurderinger

Kommunedirektøren bes utrede om TROVO, NAV, INN bør organiseres sammen med oppvekstfeltet. Arbeiderpartiet vil utrede om helsestasjoner bør organiseres under helsefeltet. Arbeiderpartiet vil utrede mulighetene for felles strukturer med St.Olavs der vi har overlappende fag og felles pasient/brukergruppe. Eksempler på et slikt fagfelt kan være psykisk helse for barn og unge, og utskrivningsklare pasienter.

Tabeller

Driftsbudsjett - Arbeiderpartiets endringer

Område	Tiltak	2024	2025	2026	2027
Barnehage	Opprettholde grunnbemanning utover norm		6	6	6
Barnehage	Opprettholde grunnbemanning utover norm, private				4
Barnehage	Opptrappingsplan grunnbemanning	4	8	8	8
Barnehage	Opptrappingsplan grunnbemanning			2,7	5,3
Barnehage	Videreføre toppet bemanning	2,2	6,5	6,5	6,5
Kulturskole	Reversere 40 % økt elevkontingent kulturskolen	8,7	8,7	8,7	8,7
Skole	Videreføre Ungt Entreprenørskap	1,9	1,9	1,9	1,9
Skole	Økt grunnbemanning skole	4,4	11,7	17,7	27,6
Skole	Kompetansemidler praktisk skole	2	2	2	2
Oppvekst (arbeid)	Motvirke og forebygge ungt utenforskap: "Skreddersøm ungdom"	2,5	2,5	2,5	2,5
Helse og velferd	Lavterskeltilbud psykisk helse og rus	2,8	2,8	2,8	2,8
Oppvekst	Styrking av uteseksjonen	1,3	1,3	1,3	1,3
Helse og velferd	Kvalifisering og velferd: Opprettholde stønadstruktur	19	19	19	19
Helse og velferd	Arbeidstiltak Kirkens Bymisjon		2	2	2
Helse og velferd	Fritidstilbud BoA	1	1	1	1
Helse og velferd	Økt bemanning sykehjem og helsehus	20	25	35	60
Kultur og idrett	Tilskudd fritidskulturlivet (inkl strakstiltak)	0,4	0,4	0,2	
Kultur og idrett	Kjøp av privat halltid	0,5	0,5	0,5	0,5
Kultur og idrett	Lavere aktivitetsavgift	4,6	4,6	4,6	4,6
Kultur og idrett	Instrumentfond og utstyrsstipend	3	3	3	3
Kultur og idrett	Utstyr kommunale og private haller	1	1	1	1
Kultur og idrett	Utstyr til utendørs anlegg	1	1	1	1
Kultur og idrett	Tilskudd kulturaktiviteter	1	1	1	1
Byutvikling	Trøndersk matfestival og bryggerifestival	0,5	0,5	0,5	0,5
Ny styringsform	Parlamentarisme	5	10	10	10

Ny styringsform	Prosjekt og porteføljestyring mm	2	1	1	
Ny styringsform	Kunstig intelligens og dataanalyse	5	5	2	2
	SUM	93,8	126,4	141,9	182,2

Bevillinger fra disposisjonsfondet

Område	Engangsbevilgninger fra disposisjonsfondet	2024	2025	2026	2027
Skole	Investeringer utstyr en mer praktisk skole	25	25		
Oppvekst/Velferd	Sentralt plasserte omstillingsmidler velferd og oppvekst	30	15		
Miljø og klima	Naturrestaurering	1,5	1,5		
Helse og velferd	Prøveprosjekt, helsestasjon for studenter (22 år)	0,8	1,5	0,8	
Helse og velferd	Kompetanseheving: Forebygging "vold og trusler"	7,5	7,5	5	
	Sum	64,8	50,5	5,8	

Vi bruker totalt 121,1 millioner av disposisjonsfondet. 45 millioner av disse er omstillingsmidler som benyttes kun dersom det oppstår behov.

Inndekning - Arbeiderpartiets endringer

	Inndekning	2024	2025	2026	2027
Barnehage	Lavere kostnadsvekst pga endret kontantstøtte enn estimert		-2,00	-2,0	-2,0
Barnehage	Videreføring toppet bemanning, redusert bruk av vikarer	-1,0	-3,1	-3,0	-3,0
Skole	5 % økt egenbetaling kulturskole pga prisvekst	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Helse og velferd	Omdisponering fra "opptrapping hjemmeboende eldre" til "sykehjem"		-5	-10	-15
Byutvikling	Urban dyrking	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Byutvikling	Reduserte energikostnader pga enøktiltak		-2,5	-5	-10
Byutvikling	Besparelse prosjekt og portefølgestyring mm		-2	-5	-5
KI	Besparelse kunstig intelligens og dataanalyse		-3	-7	-10
Finans	Usikkerhetsavsetning	-35	-35	-35	-35
Finans	Redusert behov for vikarinneleie pga økt grunnbemanning	-1	-2	-3	-5,4
Finans	Sentrale bevilgninger: Reduserte omstillingsmidler drift	-10	-5		
Finans	Reduserte kapitalkostnader	-20	-40	-50	-75
Finans	Redusert avsetning disposisjonsfond	-25	-25	-20	-20
	SUM	-93,8	-126,40	-141,90	-182,20
	<i>Balanse</i>	<i>0,0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Lavere kostnadsvekst	Totalt i perioden 6 millioner
Arbeiderpartiet beregner lavere kostnadsvekst som følge av endring i kontantstøtte enn estimert. Dette da vi i Trondheim har høy andel av barn i barnehage.	
Redusert vikarbruk	Totalt i perioden 10,1 millioner
Videreføring av prosjekt toppet bemanning reduserer vikarbruk.	
Økt egenbetaling kulturskole prisvekst	Totalt i perioden 3,2 millioner
Det er lagt inn en prisvekst på 5% på kulturskolen.	
Omdisponering eldreomsorg	Totalt i perioden 30 millioner
Det omdisponeres totalt 30 millioner fra innlagt opptrapping i hjemmetjenester til bemanning i helse- og velferdssentre.	
Fjerner støtte til urban matdyrking	Totalt i perioden 4 millioner
Vi fjerner støtte til urban matdyrking og øker støtten til Trøndersk matfestival og bryggerifestivalen.	
Reduserte kostnader pga energieffektiviserende tiltak	Totalt i perioden 17,5 millioner
Arbeiderpartiet øker drift og investeringsbudsjett vesentlig når det gjelder ENØK tiltak, det forventes reduserte energikostnader som kan brukes til drift, 17,5 millioner i planperioden	
Besparelse prosjekt og porteføljestyring	Totalt i perioden 12 millioner
Vi forventer en innsparing på 12 millioner på bedre prosjektstyring, program og porteføljestyring	
Besparelse bruk av KI og dataanalyse	Totalt i perioden 20 millioner
Vi forventer en besparelse på 20 millioner totalt i perioden på økt bruk av kunstig intelligens, dataanalyse og visualisering.	
Usikkerhetsavsetning:	Totalt i perioden 140 millioner
Kommunedirektøren setter av en årlig usikkerhetsavsetning på 35 millioner, og kommunen har et stort disposisjonsfond som skal fungere som en sikkerhet for uforutsette budsjettendringer. Arbeiderpartiet vil bruke usikkerhetsavsetning til drift. Samtidig budsjetterer vi med økte omstillingsmidler fra disposisjonsfond.	
Redusert vikarinneleie	Totalt i perioden 11 millioner
På grunn av økt grunnbemanning forutsetter vi redusert vikarinneleie på 11 millioner totalt i perioden.	
Reduserte omstillingsmidler	Totalt i perioden 15 millioner
Vi reduserer omstillingsmidler som ligger i drift. Samtidig øker vi omstillingsmidlene tatt fra disposisjonsfond. Dette understreker at omstillingen er midlertidig og at den forventes fullført i løpet av de to første årene i planperioden.	
Reduserte kapitalkostnader /renter og avdrag	Totalt i perioden 185 millioner
Kommunedirektøren budsjetterer med innbetaling av ekstraordinære avdrag på 905 millioner i planperioden. Arbeiderpartiet reduserer innbetaling av ekstraordinære avdrag og gjennom å redusere investeringstakten i perioden. Samlet gir dette 185 millioner i reduserte kapitalkostnader i perioden.	

Redusert avsetning til disposisjonsfond

Totalt i perioden 90 millioner

Disposisjonsfondet budsjetteres til å være på 972,4 millioner i inngangen til 2024 som er 1,4 % over vedtatt handlingsregel Arbeiderpartiet ønsker noe lavere avsetning til disposisjonsfondet de neste fire årene og bruke noe av dette til drift. Dette utgjør til sammen 90 millioner i planperioden.

Investering - Arbeiderpartiets endringer

Område	Investeringer	2024	2025	2026	2027
Helse og velferd	Ferdigstille Heimdal HVS innen 2027				80
Miljø og klima	Energieffektivisering av eksisterende bygg		5	5	5
Miljø og klima	Tiltak som reduserer energibehov egne bygg			75	150
Miljø og klima	Samtidighetsreduserende tiltak strøm		5	5	5
Byutvikling	Energistasjon sør	15	15		
Byutvikling	Energistasjon nord			3,5	3,5
Byutvikling	Oppgradering bolig-gater	5	5	1	1
Næring	Utslippsfrie bygg og anleggsplasser			5	5
	Sum	20	30	94,5	249,5

Reduserte investeringer

Område	Reduserte investeringer				
Idrett	Utsette bydelsbasseng Øst	-4,5	-5,5	-75	-415
Idrett	Utsette ishall Tiller			-40	-156
Kultur	Reduksjon kunstnerisk utsmykning	-5	-0,6	-2,1	-2,1
Kultur	Redusert investering kirkebygg	-6,1	-1,7	-8	-2,5
Finans	Salg av kommunale tomter	-20	-20	-40	-80
	Sum	-35,6	-27,8	-165,1	-655,6
	Reduserte investeringer 2024 - 2027	-15,6	2,2	-70,6	-406,1

Reduserte investeringer

Totalt i perioden 490,1 millioner

Arbeiderpartiet reduserte investeringene til kommunen med 490,1 millioner i planperioden, de reduserte kapitalkostnadene brukes til drift.